

Євгенія Коваленко-Марченкова

доцент кафедри
аналітичної економіки та менеджменту,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук

Марина Башинська

доцент кафедри
управління підприємництва
та туристичною діяльністю,
Ізмаїльського державного
гуманітарного університету,
кандидат економічних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день у багатьох країнах існує тенденція до гендерної рівності у підприємницькій діяльності, що свідчить про те, що для мільйонів жінок підприємництво є одним з ключових шляхів участі в економіці, підвищення рівня життя для себе і своїх сімей, так само, як і досягнення певної ступеня фінансової незалежності. Тим не менш, в різних сферах підприємництва, починаючи від доступу до фінансування і завершуючи можливостями придбання найважливіших навичок підприємницької діяльності, зберігаються гендерні диспропорції.

Сьогодні розвиток жіночого підприємництва в кожній країні розглядається, як пріоритетне завдання в рамках національного розвитку і забезпечення гендерної рівності, що підкріплюється конкретними стратегіями, планами і програмами на різних рівнях, із залученням міжнародної підтримки.

Жінки-підприємці все частіше взаємодіють одна з одною на міжнародному рівні з метою обміну досвідом та отримання нових знань, умінь, набуття компетентностей з підприємницької діяльності, зміцнення взаємної підтримки.

Крім того, питання гендерної рівності та протидії дискримінації залишаються на порядку денному Європейського Союзу. Рівність жінок і чоловіків є однією з основних цінностей ЄС. Питання гендерної рівності та недискримінації були закладені в ціль реалізації «Стратегії комунікації в сфері європейської інтеграції на 2018-2021 роки» [1]. Одним з завдань Стратегії є підвищення рівня обізнаності всіх верств населення про європейські цінності і стандарти верховенства права та поваги до прав людини і основних свобод, забезпечення гендерної рівності та подолання дискримінації у всіх її формах і проявах. В результаті впровадження Стратегії для України важливим завданням залишається просвітницька діяльність з питань дискримінації та постійний моніторинг антидискримінаційного законодавства.

В рамках нашої країни, тенденція щодо гендерної рівності та розширення прав жінок обумовлена Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Стаття 3 вищезазначеного Закону регламентує основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, серед них твердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі; застосування позитивних дій; забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень; забезпечення однакових можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків; підтримку сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства; виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері; захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі [2].

Україна за останні роки досить активно просувається в питаннях реалізації гендерної політики. Актуальним залишається питання популяризації принципу рівних прав та можливостей чоловіків та жінок і формування загальної антидискримінаційної культури [3]. Важливим є посилення політичного представництва жінок на всіх рівнях, посилення спеціального гендерного законодавства та спеціальних конкретних заходів щодо його реалізації,

посилення національного гендерного механізму і його реалізацію в реальній практиці, а також впровадження комплексного гендерного підходу у стратегіях та реформах в Україні з метою забезпечення рівних прав і можливості для жінок і чоловіків в усіх сферах підприємницької діяльності.

1. Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018-2021 роки
URL: <https://minjust.gov.ua/m/strategiya-komunikatsii-u-sferi-evropeyskoi-integratsii-na-2018-2021-roki>

2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>

3. Гендерне інтегрування на місцевому рівні. URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/GI_web.pdf

Ксенія Косяченко

доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ГЕНДЕРНИЙ БЮДЖЕТ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

Реорганізація системи державних фінансів пов'язана з розвитком суспільства, що побудована на створенні сталого соціально-економічного та морально-етичного розвитку. Перетворення, що зумовлені трансформацією економічного середовища, обумовлюють необхідність забезпечення рівних прав та можливостей жінкам і чоловікам в усіх сферах життєдіяльності. Один із інструментів вирішення цієї проблематики виступає гендерний бюджет. Формування структури видаткової частини бюджету з урахуванням елементів гендерно-орієнтованого підходу дозволить запровадити повноцінну бюджетну реформу, змінити напрямок бюджетного фінансування, а саме фінансувати надання якісних послуг замість утримання бюджетних установ, підвищити ефективність використання бюджетних коштів завдяки врахуванню потреб чоловіків та жінок, осіб вікових категорій та соціальних груп.

Питання гендерного бюджетування є проблематичним напрямом пошуків багатьох зарубіжних і вітчизняних науковців. У вітчизняній науковій літературі зосередження уваги до гендерної проблематики у сфері управління фінансами знайшло відображення в багатьох наукових працях. Гендерне бюджетування як інструмент підвищення ефективності використання бюджетних коштів, забезпечення гендерної рівності та справедливого розподілу бюджетних видатків за статевою ознакою також є предметом наукового дослідження. Проте втілення комплексного гендерного підходу при формуванні видатків бюджету різного рівня, впровадження методів та методологій гендерного бюджетування в українській практиці відсутні. Висвітлення змісту гендерного бюджету, умов та механізмів реалізації гендерного підходу в бюджетному процесі, а також засобів впровадження гендерно орієнтованого бюджетування є метою даного дослідження.

Гендерна політика є складовою діяльності будь-якої сучасної демократичної держави, що спрямована:

1. На розроблення гендерних стратегій і способів їхнього досягнення;
2. Цілеспрямоване розроблення планів та програм втілення гендерних стратегій;
3. Імплементацию гендерного конструкту в усі сфери суспільного життя;
4. Розроблення державних механізмів забезпечення гендерної рівності в суспільстві, узгодження їх із громадськістю;
5. Проведення гендерної експертизи чинного законодавства;
6. Здійснення державної політики щодо гендерної рівності;
7. Сприяння науковим установам у розробленні гендерних проблем і проведення гендерного аналізу соціальних процесів в країні [1].

Наступним кроком у наповненні змісту гендерної політики у світі було запровадження терміну «гендерна пріоритетизація» [2]. Експертами Міжнародного центру перспективних досліджень це визначення розглядається як реорганізація, вдосконалення, формування та оцінювання політичних процесів у такий спосіб, щоб учасники та учасниці процесу при-